

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje
osoba sa invaliditetom Federacije Bosne i Hercegovine

Izvještaj o radu Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za 2012. godinu

Sarajevo, mart 2013. godine

I Uvod

Opće informacije:

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (u daljnjem tekstu: Fond) je osnovan na osnovu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 9/10) od strane Parlamenta FBiH Odlukom o osnivanju Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH“ br. 48/10) kao javna ustanova u oblasti socijalne zaštite. Ovom odlukom su utvrđeni djelatnost i načela unutrašnje organizacije i rada Fonda.

Dana 11.03.2011. godine okončan je postupak upisa Fonda u registar Općinskog suda u Sarajevu a uz prethodnu saglasnost Vlade FBiH na Statut Fonda koja je data 16.02.2011. godine i od tog dana Fond je stekao svojstvo pravnog lica sa svim pravima i obavezama koje iz tog statusa proizilaze.

Sjedište Fonda je u Sarajevu, Vilsonovo šetalište br. 10.

Rad Fonda je javan, a Fond je u obavezi da Parlamentu Federacije BiH dostavlja izvještaje o svom radu za svaku kalendarsku godinu u roku najkasnije do 31.03. naredne godine, kao i odgovarajuće izvještaje o finansijskom poslovanju.

Podrobnije informacije o radu Fonda mogu se pronaći na našoj web stranici:

www.fprzoi.ba

Nadzor nad zakonitošću rada Fonda vrše Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Federalno ministarstvo finansija, svako u okvirima svoje nadležnosti.

Organ upravljanja Fondom je Upravni odbor Fonda koji čini 7 članova – 3 predstavnika organizacija osoba sa invaliditetom i 4 iz reda građana, a imenuju se u postupku javnog konkursa koji provodi Vlada Federacije BiH.

Fond ima organ nadzora, Nadzorni odbor, koji se sastoji od 5 članova, a imenuje ga Federalna vlada putem javnog konkursa.

Uvodne napomene:

U 2012., drugoj godini svog postojanja i rada, Fond je nastavio da se razvija uprkos brojnim poteškoćama.

Imenovani privremeni organi (Upravni odbor i vršilac dužnosti direktora) su obavili sve poslove vezane za uspješno i uredno funkcioniranje ustanove.

Doneseni su potrebni akti koji se tiču unutrašnje organizacije i rada Fonda u skladu sa zakonskim propisima. Tako, usvojeni su: Finansijski plan rada Fonda za 2012. godinu i izmjene i dopune istog, Pravilnik o plaćama i drugim primanjima, zatim, izmjene i dopune Pravilnika o kriterijima i načinu raspodjele sredstava Fonda prema namjenama i korisnicima utvrđenim Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom), te nove odluke - Odluka o

procedurama za ostvarivanje prava na novčanu nadoknadu i subvenciju neto plaće i Odluka o procedurama za ostvarivanje prava na novčani stimulans.

Provedena su dva javna natječaja za finansiranje i sufinansiranje programa i projekata profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom (tj. programa/projekata za održivost zaposlenosti osoba sa invaliditetom, programi/projekti razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i programi/projekti profesionalne rehabilitacije i radnog osposobljavanja nezaposlenih osoba sa invaliditetom), za što je utrošeno 2.400.000,00 KM.

Objavljena su i dva javna poziva za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom za što je raspodjeljeno poslodavcima i osobama sa invaliditetom koje se samozapošljavaju pokretanjem odgovarajućeg oblika obavljanja samostalne djelatnosti, oko 1.700.000,00 KM.

Redovno je servisirana isplata novčanih nadoknada po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, udruženjima osoba sa invaliditetom za uposlene osobe sa invaliditetom i osobama sa invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost, te novčanih naknada i subvencija zaštitnim radionicama za plaće zaposlenih osoba sa invaliditetom.

Neposredni efekti pobrojanih provedenih aktivnosti i mjera su sljedeći:

- Više od 200 novozaposlenih osoba sa invaliditetom;
- Održana zaposlenost više od 500 osoba sa invaliditetom u 2012. godini;
- Oko 300 nezaposlenih osoba sa invaliditetom uključene u programe profesionalne rehabilitacije (radno osposobljavanje, profesionalno informisanje i savjetovanje, prekvalifikacija i dokvalifikacija), u cilju povećanja njihove konkurentnosti na tržištu rada;

Poduzete su određene aktivnosti za naplatu prihoda Fonda iz svih izvora i po svim osnovima utvrđenim zakonom, a uspostavljen je i stalno razvijan rad za obavljanje kontrole i nadzora namjenskog utroška dodjeljenih sredstava od strane korisnika.

Određena pažnja je posvećena razvoju evidencije o zaposlenim osobama sa invaliditetom pod posebnim uslovima i njihovim poslodavcima, koji koriste poticajne mjere od strane Fonda, a započete su aktivnosti za uspostavu evidencije poslodavaca koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom pod općim uslovima što je zakonska obaveza Fonda a provodi se u skladu sa podzakonskim aktom kojim se uređuje vođenje evidencija o zaposlenim osobama sa invaliditetom i poslodavcima koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom.

Provođena je i unaprijeđivana komunikacija i saradnja sa nadležnim državnim organima i ustanovama, organizacijama osoba sa invaliditetom, privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i drugim poslodavcima koji ove osobe zapošljavaju kao i sa potencijalnim poslodavcima. Kontinuirano je pružana stručna pomoć u smislu informisanja i savjetovanja u pitanjima profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

Nabavljena su potrebna sredstva za rad i oprema, te stručna služba Fonda ojačana kadrovski – sa 7 zaposlenika zaključen je ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a 5 radnika je angažovano po ugovoru na određeno vrijeme. Započeta je uspostava organizacije rada u svim organizacionim jedinicama (sektorima) službe, te unaprijeđen timski rad. Međutim, zadovoljen je samo neophodni minimum za uspješan rad Fonda, obzirom da se tokom godine značajno povećavao obim i složenost poslova.

Znači, tokom 2012. godine, kontinuirano i smišljeno su razvijane sve potrebne normativne, materijalne, organizacione i kadrovske pretpostavke za rad i razvoj ove ustanove.

Rad Fonda se i u 2012. godini odvijao u veoma nepovoljnim ekonomskim, političkim i socijalnim okolnostima opće krize. To se nepovoljno odražavalo na naplatu sredstava Fonda iz svih izvora – neblagovremenost i umanjeno uplata obaveznih sredstava od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi zapošljavanja, značajnije umanjeno dotacija iz budžeta Federacije, otežana naplata sredstava posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom itd.

Dodatni problem koji je prouzrokovan političkom krizom u FBiH, je da Fond još uvijek nema imenovane stalne organe upravljanja i rukovođenja.

Međutim, i pored toga, ostvareni su zadovoljavajući rezultati u radu.

Sve gore navedeno pokazuje da je Fond i u 2012. godini uspješno realizirao planirane aktivnosti u svim područjima svoji djelatnosti, zbog čega se profilirao kao značajan servis podrške osobama sa invaliditetom, ali i kod poslodavaca u FBiH, te u potpunosti opravdao svrhu i ciljeve svog osnivanja.

Postignuti rezultati su bili mogući samo kroz savjestan i stručni rad, te racionalno, odgovorno i oprezno raspolaganje raspoloživim sredstvima.

U poglavlju ovog izvještaja koji slijede dajemo širi i detaljniji pregled pomenutih aktivnosti koje je Fond provodio u 2012. godini te osvrt na pojedine konkretne aspekte djelovanja ove ustanove u provođenju politike razvoja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

II Ostvarivanje sredstava za rad Fonda i obezbjeđivanje njihovog namjenskog korištenja

U 2011. godini uspostavljeno je finansiranje Fonda iz svih izvora predviđenih Zakonom, premda su bili evidentni neki problemi. Međutim, u 2012. godini došlo je do većih poteškoća u ostvarivanju sredstava iz pojedinih izvora finansiranja zbog čega su bila potrebna 2 rebalansa finansijskog plana, a takva situacija se negativno odrazila na priliv sredstava i mogućnost ostvarenja planiranih prihoda na godišnjem nivou kako slijedi po pojedinim osnovima i izvorima finansiranja:

1.prihodi od posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom

- planirano Finansijskim planom Fonda za 2012 – 4.800.000,00
- planirano dugim izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2012. – 6.000.000,00
- ostvareno u 2012. godini – 3.720.874,00

Napomena: Ovaj doprinos su dužni uplaćivati svi poslodavci koji u skladu sa članom 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom, na ukupan broj zaposlenih ne zapošljavaju određeni broj osoba sa invaliditetom – utvrđena kvota

zapošljavanja osoba sa invaliditetom za 2012. godinu bila je 1 osoba sa invaliditetom na 19 zaposlenih, a za subjekte sa manjim brojem zaposlenih od 19 zaposlenih, 1 osoba sa invaliditetom, dok je ta kvota u 2011. godini bila utvrđena, na svakih 24 ukupno zaposlenih 1 osoba sa invaliditetom, odnosno, za poslodavce sa manje od 24 zaposlenih, 1 osoba sa invaliditetom .

Po ovom osnovu je ostvareno povećanje prihoda za više od 2 puta u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu.

Povećanje prihoda koje je ostvareno po ovom osnovu u 2012. godini je rezultat promjene kvote kojom se povećava obaveza poslodavaca da zaposle određeni broj osoba sa invaliditetom, ali takođe i neposrednog rada na promoviranju obaveze zapošljavanja od strane Fonda, kao i ostvarene saradnje sa određenim finansijskim kućama i agencijama.

Međutim, potrebno je dodatno raditi na obezbjeđivanju kontrole poslodavaca u izvršavanju obaveza poslodavaca. Naročito je ovaj problem izražen u javnom sektoru, počev od državnih organa, ustanova, vladinih i nevladinih organizacija, kao i javnih preduzeća.

To je iziskivalo i u 2012. godini stalnu i intenzivnu komunikaciju i saradnju sa nadležnim državnim organima i institucijama, a naročito sa Ministarstvom za rad i socijalnu politiku, Ministarstvom finansija, , finansijskim agencijama, Federalnom Poreskom upravom i Federalnom upravom za inspeksijske poslove itd.

2. Finansiranje rada Fonda od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi zapošljavanja

A) Federalni Zavod

Napomena: Zakonska obaveza Zavoda je da uplati u Fond 10% od sredstava planiranih za provođenje aktivne politike zapošljavanja u tekućoj godini

-planirano Finansijskim planom Fonda za 2012. godinu – 1.573.000,00

-planirano drugim izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2012. godinu – 633.489,00

-ostvareno u 2012. godini – 464.114,00

b)Kantonalne službe zapošljavanja

Napomena: Kantonalne službe zapošljavanja obavezne su u skladu sa zakonom uplatiti u Fond 5% od planiranih sredstava za provođenje aktivne politike zapošljavanja.

- planirano Finansijskim planom Fonda za 2012. godinu - 119.935,00

- planirano drugim izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2012. godinu – 469.969,00

-ostvareno u 2012. godini – 464.114,00

Zbog ukupne finansijske situacije u FBiH, po ovom osnovu, odnosno iz ovog izvora osigurana su manja sredstva u odnosu na finansijski plan i realne obaveze Zavoda i kantonalnih službi, ali potrebno je razmotriti uzroke neodgovornog odnosa prema djelovanju Fonda kojim se značajno derogiraju zakonske obaveze ovih ustanova, odnosno naknadno i sa zakašnjenjem nakon rebalansa, a obavezno umanjeno uplaćuju sredstva u Fond.

Zbog značajno umanjenih i neblagovremeno uplaćivanih prihoda Fonda, te zbog neizvjesnosti naplate, moralo se i u 2012. godini oprezno i restriktivno raspolagati ostvarenim, kao i prenesenim sredstvima iz predhodne godine, kako bi se obezbjedilo servisiranje zakonskih prava i obaveza.

Potrebno je imati u vidu, , ukoliko Fond uskoro ne bi uspijevao razriješiti naznačene probleme naplate prihoda u skladu sa Zakonom, došla bi u pitanje njegova opstojnost, obzirom na narastajuće obaveze u provođenju politike razvoja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom u Federaciji BiH, a naročito obaveze isplate novčanih naknada privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, kao i subvencija zaštitnim radionicama, koje izvire neposredno iz Zakona. Njegov rad i razvoj bili bi blokirani, obzirom na ovaj nivo ostvarivanja prihoda.

Utvrđeno je da postoji dodatna obaveza od cca 1.000.000,00 KM na godišnjem nivou za nadoknade plaćenih poreza i doprinosa za zaposlene osobe sa invaliditetom u posebnim privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, pošto su ovi privredni subjekti od 01.07.2012. Postali obavezni plaćati ove obaveze, a od kojih su u prehodnom periodu bila oslobođena na osnovu ranije važećih Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.

Posebna pažnja i u 2012. godini bila je posvećena rješavanju problema naplate posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom kao izvornog prihoda Fonda, kojeg su dužni plaćati svi poslodavci u FBiH koji ne zapošljavaju određeni broj osoba sa invaliditetom u odnosu na ukupan broj zaposlenih. Naime, Zakonom nije utvrđeno ko vrši kontrolu izvršavanja obaveze poslodavaca da zaposle određeni broj osoba sa invaliditetom, odnosno da uplate poseban doprinos.

U vezi sa ovim pitanjem, Fond je u stalnoj pismenoj i usmenoj komunikaciji sa Federalnim ministarstvima rada i socijalne politike i finansija u smislu praktične operacionalizacije pojedinih odredbi Zakona, posebno člana 18. i 19. Zakona, odnosno, sačinjen je i odgovarajući radni materijal prijedloga izmjena i dopuna Zakona, kako bi se i na ovaj način poboljšali uslovi za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom pod opštim i posebnim uslovima, te stekla sredstva za finansiranje programa i projekata.

U tom smislu ističemo da je Fond na osnovu prenosa nadležnosti od strane navedenih ministarstava privremeno izdao operativna uputstva vezano za obračun i naplatu doprinosa iz člana 18. i 19. Zakona kako bi se mogla nesmetano vršiti naplata ovih javnih prihoda ali bez još uvijek jasno definisanog organa nadzora (npr. Poreske Uprave FBiH – Fond je dobio samo odgovor Federalnog ministarstva finansija da će razmotriti inicijativu za Izmjene i dopune Zakona o PU).

Fond je u 2012. godini razvio i odgovarajuće mehanizme i aktivnosti kontrole i praćenja namjenskog utroška sredstava koja su dodjeljena korisnicima po svim osnovima (novčana naknada, subvencija, novčani stimulans, programi i projekti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom).

Uvedena je obaveza svih korisnika sredstava da uz zahtjeve za dodjelu sredstava kao i uz izvještaje o utrošku istih, dostavljaju Fondu i određene dokaze. Pored toga, povremeno je provedena i neposredna kontrola korisnika sredstava radi ostvarivanja uvida u njihove stvarne troškove i rad.

U prvoj polovini 2012. godine stručna komisija Fonda je posjetila sva privredna društva za zapošljavanje osoba sa invaliditetom u FBiH i na osnovu podnesenih izvještaja i neposredno konstatovanih činjenica sačinila izvještaje o namjenskom utrošku sredstava dodjeljenih za finansiranje i sufinansiranje programa i projekata u 2011. godini. Takođe Komisija je sačinila odgovarajuće izvještaje o namjenskom utrošku sredstava dodjeljenih po prvom javnom pozivu za finansiranje i

sufinansiranje programa i projekata profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom za 2012. godinu.

Svi pomenuti izvještaji su na kraju razmotreni i usvojeni od strane Upravnog odbora Fonda.

III Vođenje evidencije korisnika sredstava Fonda – zaposlenih osoba sa invaliditetom i poslodavaca koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom

Na osnovu podataka dobijenih po Javnom pozivu Fonda za evidentiranje subjekata koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom u FBiH, tj. Privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, zaštitnih radionica, organizacija osoba sa invaliditetom i osoba sa invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost, mogao se steći konkretan uvid u broj zaposlenih osoba sa invaliditetom pod posebnim uslovima u FBiH, kao i njihovu strukturu prema stepenu i vrsti invaliditeta, stručnoj i kvalifikacionoj spremi, poslovima i radnim zadacima koje obavljaju itd., a na osnovu toga doći i do makar približnih procjena obima obaveza Fonda u smislu nadoknade poreza, doprinosa i dijela neto plaće za te osobe.

Takođe zahvaljujući evidenciji koju vodi i kontinuirano ažurira kroz odgovarajuće procedure za ostvarivanje prava na isplatu novčanih naknada i subvencija i stimulansa za novo zapošljavanje, kao i dodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa i projekata profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom, Fond ima potrebne informacije o subjektima koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom – njihov pravni status (osnivač i vlasnik), poreski status, podatke o visini kapitala i finansijskom poslovanju itd.

Svi ovi podaci iz evidencije su osnova za ostvarivanje zakonskih prava i drugih pogodnosti, te naročito za planiranje i donošenje odluka o dodjeli finansijskih sredstava za finansiranje odnosno sufinansiranje programa i projekata razvoja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

U skladu sa Zakonom i Pravilnikom o vođenju evidencije o osobama sa invaliditetom, vođenje evidencije o zaposlenim, kao i o nezaposlenim osobama sa invaliditetom, je u nadležnosti kantonalnih službi za zapošljavanje.

Fond je tokom 2012. godine inicirao da se ova evidencija jednoobrazno i jedinstveno organizuje i da se uspostavi jedinstvena baza podataka koja bi trebala biti dostupna i Fondu za potrebe planiranja aktivnosti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja ovih osoba.

Međutim, ne možemo biti ni iz bliza zadovoljni rješenjima i praktičnim djelovanjem kantonalnih službi u izvršavanju ovih obaveza i potrebno je u saradnji sa Federalnim ministarstvom za rad i socijalnu politiku i Zavodom za zapošljavanje dogovoriti i utvrditi nova, bolja i jedinstvena rješenja za vođenje pomenutih evidencija na području cijele Federacije BiH.

Fond je otpočeo pripreme za obezbjeđivanje vođenja evidencije o poslodavcima koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom i, u tu svrhu, u toku je izrada odgovarajućih evidencionih obrazaca koje bi poslodavci popunjavali i dostavljali po mogućnosti elektronskim putem.

IV Isplata novčanih naknada i subvencija

Pravo na isplatu novčanih naknada po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa za zaposlene osobe sa invaliditetom pripada prema Zakonu svim privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom koja zadovolje potrebne uslove, osobama sa invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost i organizacijama osoba sa invaliditetom koje imaju zaposlene osobe sa invaliditetom. Pravo na subvenciju u visini 30% prosječne neto plate u FBiH po jednoj zaposlenoj osobi sa invaliditetom, pripada privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom koja ispunjavaju uslove za sticanje statusa zaštitne radionice.

Isplata novčanih naknada i subvencija su izravne zakonske obaveze Fonda, a obzirom na stečena iskustva, pristupilo se u 2012. godini izradi novog općeg akta kojim se utvrđuje procedura za ostvarivanje ovih prava.

Isplata novčanih naknada i subvencija vršena je kontinuirano sve vrijeme od otpočinjana rada Fonda, a broj korisnika se u 2012. godini značajno uvećao.

Fond nije isplaćivao novčanu naknadu privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom koje su bila oslobođena plaćanja poreza i doprinosa u skladu sa starim zakonima o doprinosima i porezima i dogovorenom prelaznim periodu u skladu sa članom 68. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom sve do 01. 07. 2012. godine. Od tog dana, na inicijativu Federalnog Zavoda PIO/MIO i uz saglasnost Federalnog Ministarstva finansija, pomenuti prelazni period je prekinut i Fond je obavezan da uplaćuje naknadu po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa za oko 150 osoba sa invaliditetom koje su zaposlene u 16 privrednih društava osnovanih za zapošljavanje ovih osoba.

Pored toga Fond je isplaćivao subvencije za plate (30% od prosječne neto plate u FBiH) za oko 50 osoba sa invaliditetom zaposlenih u 3 zaštitne radionice tokom cijele 2012. godine

Broj zaposlenih osoba u udruženjima i savezima osoba sa invaliditetom se tokom 2012. uvećavao i prosječno je iznosio oko 30 osoba za koje je isplaćivana novčana naknada po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa.

Takođe tokom 2012. godine povećavao se i broj osoba koje su pokrenule i registrovale samostalnu djelatnost i u prosjeku je iznosio oko 20 takvih osoba kojima je isplaćena novčana naknada po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa.

Broj korisnika novčane naknade, osoba sa invaliditetom koje su zaposlene od strane supružnika odnosno srodnika u skladu sa članom 56. Zakona za koje se ostvaruje pravo na novčanu naknadu, u prosjeku je iznosio 10 osoba.

Isplata novčanih naknada i subvencija vršena je kontinuirano i ažurno, nakon predhodne stručne obrade zahtjeva i provjere relevantnih činjenica koje su osnovi za ostvarivanje ovih prava.

U izvještajnom periodu Fond je ostvario rashod od **564.415,00 KM** po osnovu nadoknada i subvencija zaštitnim radionicama, organizacijama osoba sa invaliditetom i osobama sa invaliditetom samostalnim poduzetnicima po osnovu naknada plaćenih poreza i doprinosa za zaposlene osobe sa invaliditetom a u skladu sa Zakonom i Odlukom o procedurama za ostvarivanje prava na novčanu nadoknadu. Isplate se svakodnevno nastavljaju.

Ovom aktivnošću konkretno je podržana održiva zaposlenost osoba sa invaliditetom pod posebnim uslovima te daljnji nesmetan rad navedenih subjekata.

V Isplata novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Raspodjela sredstava za isplatu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom u 2012. godini izvršena je putem natječaja po 2 javna poziva, a u skladu sa Odlukom o dodjeli novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom.

Pravo sudjelovanja u raspodjeli sredstava imali su poslodavci koji zaposle osobu sa invaliditetom čiji stepen invaliditeta je 60% i više na period od najmanje 12 mjeseci i osobe koje se samozapošljavaju kroz pokretanje i registrovanje samostalne djelatnosti, pri čemu je prednost data poslodavcima koji zapošljavaju na neodređeno vrijeme, pod općim uslovima i onim poslodavcima koji zapošljavaju teže zapošljivu osobu obzirom na stepen i vrstu invaliditeta.

Visina iznosa novčanog stimulansa po jednoj novozaposlenoj osobi, za oba javna poziva u 2012. godini, iznosila je maksimalno **10.000 KM**.

Izrađen je odgovarajući aplikacioni obrazac za podnošenje zahtjeva za dodjelu novčanog stimulansa, kao i obrasci za podnošenje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

Na prvi javni poziv koji je objavljen 28. 04. 2012. godine za raspodjelu 800.000 KM, a koji je bio otvoren 30 dana, podneseno je 106 zahtjeva za zapošljavanje 136 osoba sa invaliditetom. Nakon stručne obrade i vrednovanja zahtjeva izvršena je raspodjela novčanih stimulansa za zapošljavanje 83 nezaposlene osobe sa invaliditetom, kako slijedi:

Na drugi javni poziv koji je objavljen 10. 11. 2012. godine, za raspodjelu 890.000 KM, podneseno je ukupno 156 zahtjeva za zapošljavanje, odnosno samozapošljavanje 222 osobe sa invaliditetom.

Nakon stručne obrade i vrednovanja zahtjeva izvršena je raspodjela novčanih stimulansa za zapošljavanje 90 nezaposlenih osoba sa invaliditetom, kako slijedi:

Sa svim poslodavcima i osobama sa invaliditetom koje se samozapošljavaju kroz pokretanje nekog oblika obavljanja samostalne djelatnosti, kojima je dodjeljen novčani stimulan, zaključen je ugovor o namjenskom utrošku sredstava.

Krajem 2012. godine otpočela je provjera izvještaja o pravdanju namjenskog utroška sredstava novčanog stimulansa poslodavaca kojima su dodjeljena po javnom pozivu iz 2011. godine a uplaćena krajem 2011. ili početkom 2012. godine.

VII Finansiranje i sufinansiranje programa i projekata

Fond je u 2012. godini izvršio dvije raspodjele sredstava u ukupnom iznosu od **2.400.000,00 KM** ustanovama za profesionalnu rehabilitaciju, privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnim radionicama putem javnih poziva raspisanih 28. 04. i 10. 11. 2012. godine za podnošenje programa i projekata prema sljedećim namjenama i oblastima:

- a) Za održivost nivoa zaposlenosti osoba sa invaliditetom;
- b) Za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom;

- c) Za provođenje i unaprijeđivanje profesionalne rehabilitacije nezaposlenih osoba sa invaliditetom.

Daleko najveći broj dostavljenih programa i projekata odnosio se na problem održivosti nivoa zaposlenosti osoba sa invaliditetom, što je i razumljivo obzirom na izuzetno tešku situaciju u kojoj se nalaze privredna društva za zapošljavanje osoba sa invaliditetom.

Konačnu odluku o raspodjeli sredstava po oba javna poziva donio je Upravni odbor Fonda na prijedlog stručne komisije koja je prethodno izvršila obradu i vrjednovanje svih prispjelih programa i projekata u skladu sa kriterijima i mjerilima utvrđenim Pravilnikom o kriterijima za raspodjelu sredstava.

Na prvi javni poziv koji je objavljen 28. 04. 2012. godine i bio otvoren 30 dana, za raspodjelu sredstava su podnesena ukupno 14 programa/projekta i to za sva 3 lota prema namjenama kako slijedi:

- Za oblast održivost zaposlenosti osoba sa invaliditetom za čije finansiranje/sufinansiranje je bio određen lot od 700.000 KM prispjelo je 10 programa/projekata;
- Za oblast razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom za koju je bio određen lot u iznosu od 800.000 KM, podnesena su ukupno 10 programa/projekta;
- Za oblast profesionalne rehabilitacije nezaposlenih osoba sa invaliditetom za koju je određen lot u visini od 300.000 KM podneseno je 8 programa/projekata.

U ovoj raspodjeli sredstva su dodjeljena slijedećim privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom kako slijedi u tabelarnom prikazu:

ODOBRENA SREDSTVA ZA PROGRAME I PROJEKTE ODRŽIVOSTI POSTOJEĆEG BROJA ZAPOSLENOSTI OSOBA SA INVALIDITETOM

Redni broj	Naziv subjekta	Dobiveni iznos
1.	DES d.o.o.	75.000,00
2.	TMP d.o.o.	75.000,00
3.	Librag d.o.o.	50.000,00
4.	Pismolik d.o.o.	50.000,00
5.	Colorservis	30.000,00
6.	Galant d.o.o.	30.000,00
7.	RVI 13 Mart d.o.o.	30.000,00
8.	Uspon d.o.o.	30.000,00
9.	„JP RTV Jablanica“	10.000,00
10.	Lotosice d.o.o	20.000,00

ODOBRENA SREDSTVA ZA PROGRAME I PROJEKTE RAZVOJA PRIVREDNIH DRUŠTAVA

Redni broj	Naziv subjekta	Dobiveni iznos
1.	JU RRC „Fojnica“	49.152,87
2.	TMP d.o.o.	75.000,00
3.	Librag d.o.o	75.000,00
4.	Galant d.o.o.	75.000,00
5.	Pismolik d.o.o	75.000,00
6.	„CORSERVIS d.o.o.	75.000,00
7.	Uspod d.o.o.	75.000,00

ODOBRENA SREDSTVA ZA PROGRAME I PROJEKTE PROVOĐENJA I UNAPREĐENJA PROFESIONALNE REHABILITACIJE NEZAPOSLENIH OSOBA SA INVALIDITETOM

Redni broj	Naziv subjekta	Dobiveni iznos
1.	Des d.o.o.	50.000,00
2.	TMP d.o.o.	50.000,00
3.	Škola za srednje i stručno obrazovanje i radno osposobljavanje	50.000,00
4.	Librag d.o.o.	30.000,00
5.	Uspod d.o.o.	45.000,00
6.	Pismolik d.o.o.	30.000,00
7.	„Leptirfon“	22.500,00
8.	Colorservis J.G	22.500,00

Na drugi javni poziv koji je objavljen 10. 11. 2012. godine i bio otvoren 30 dana, za raspodjelu sredstava su podnesena ukupno 24 programa/projekta i to za dva lota prema namjenama kako slijedi:

- Za oblast razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom za koju je lot iznosio 900.000 KM, podnesena su ukupno 15 programa/projekta;
- Za oblast profesionalne rehabilitacije nezaposlenih osoba sa invaliditetom za koju je određen lot u visini od 300.000 KM podneseno je 9 programa/projekata.

U ovoj raspodjeli sredstva su dodjeljena slijedećim privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom kako slijedi u tabelarnom prikazu:

ODOBRENA SREDSTVA ZA PROGRAME I PROJEKTE RAZVOJA PRIVREDNIH DRUŠTAVA

Redni broj	Naziv subjekta	Dobiveni iznos
1.	Des d.o.o.	92.800,00
2.	TMP d.o.o.	121.725,00
3.	Colorservis d.o.o. – Ul. Kralja Petra Krešimira IV broj 5	75.188,48
4.	Librag d.o.o.	79.200,00
5.	Uspón d.o.o.	30.000,00
6.	Pismolik d.o.o.	84.632,93
7.	„Leptirfon“	47.335,90
8.	Colorservis Maršala Tita 63	55.000,00
9.	Apel Promet d.o.o.	78.500,00
10.	Galant d.o.o.	66.473,35
11.	EuroMaxline d.o.o.	44.000,00
12.	Lotosice d.o.o.	58.795,60
13.	Krokodil d.o.o.	46.813,00
14.	Faip d.o.o.	47.000,00
15.	Mioblast d.o.o.	15.260,55

ODOBRENA SREDSTVA ZA PROGRAME I PROJEKTE PROVOĐENJA I UNAPREĐENJA PROFESIONALNE REHABILITACIJE NEZAPOSLENIH OSOBA SA INVALIDITETOM

Redni broj	Naziv subjekta	Dobiveni iznos
1.	Des d.o.o.	42.000,00
2.	TMP d.o.o.	47.100,00
3.	Colorservis d.o.o. – Ul. Kralja Petra Krešimira IV broj 5	25.050,00
4.	Librag d.o.o.	37.180,00
5.	Uspón d.o.o.	11.000,00
6.	Pismolik d.o.o.	29.330,00
7.	Colorservis Maršala Tita 63	27.600,00
8.	EuroMaxline d.o.o.	16.320,00
9.	Mioblast d.o.o.	21.320,00

Fond je zaključio odgovarajuće ugovore sa privrednim društvima kojima su sredstva raspodjeljena.

Pored toga, formirana je i stručna komisija Fonda koja će pratiti namjensko trošenje sredstava.

U toku 2012. godine posebna stručna komisija Fonda je izvršila obradu i procjenu podnesenih izvještaja o implementaciji programa i projekata i izvršila neposrednu kontrolu namjenskog utroška sredstava kod korisnika koji su dobili sredstva po javnom pozivu za finansiranje/sufinansiranje programa i projekata profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom za 2011. godinu, kao i po prvom javnom pozivu za 2012. godinu.

Na osnovu nalaza, konstatacija i prijedloga komisije, sačinjeni su izvještaji o nadzoru namjenskog utroška sredstava dodjeljenih po javnom pozivu iz 2011. godine i po prvom javnom pozivu iz 2012. godine, koji su razmatrani i usvojeni na sjednicama Upravnog odbora Fonda.

VIII Saradnja i odnosi sa javnošću

U cilju što uspješnijeg provođenja politike i unaprijeđivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom u FBiH, Fond je i u 2012. godini ostvarivao intenzivnu i kontinuiranu komunikaciju i saradnju sa državnim organima i ustanovama, finansijskim kućama u FBiH, nevladinim organizacijama (naročito sa organizacijama osoba sa invaliditetom), privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i drugim privrednim subjektima, sa potencijalnim poslodavcima osoba sa invaliditetom, te sa printanim i elektronskim medijima.

Što se tiče nadležnih državnih organa i ustanova, naročito intenzivna saradnja bila je sa resornim Ministarstvom za rad i socijalnu politiku i ministarstvom Finansija, te sa Federalnim Zavodom za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje a vezano za praktičnu primjenu pojedinih odredaba Zakona i podzakonskih akata, kao i obezbjeđivanje sredstava za finansiranje rada Fonda. - Ove aktivnosti su prikazane detaljnije u poglavljima II i III ovog izvještaja.

Fond je u smislu obaveze provođenja politike profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom konkretno podržao i rad nevladinih organizacija u proteklom periodu i sa njima ostvarivao korisnu i konstruktivnu saradnju.

Ovdje ističemo sljedeće aktivnosti:

- Podrška promociji Zakona i iniciranju odgovarajućih izmjena i dopuna istog koju je provodila Koalicija Mogu Hoću Znam – aktivnost provedena u svim kantonima/županijama FBiH;
- Podrška projektu izbor poslodavca godine za osobe sa invaliditetom
- Podrška web portalu za zapošljavanje osoba sa invaliditetom
- Sudjelovanje na stručnim savjetovanjima, okruglim stolovima i seminarima na kojima su razmatrana pitanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom;
- Organizovanje radionice za prezentiranje Fonda organizacijama osoba sa invaliditetom i potencijalnim poslodavcima za područje Hercegovačko-Neretvanskog i Zapadno-Hercegovačkog kantona;
- Stručna i praktična podrška udruženju Link iz Mostara za projekat „Rad je moje pravo“, koji je podržan iz sredstava Evropske unije, a u svojstvu pridruženog partnera;

- Stručna i praktična podrška Udruženju stradalih od mina u BiH na izradi strategije podrške osobama stradalih od mina u BiH;

Pored navedenog stručno osoblje Fonda je u svakodnevnoj komunikaciji sa poslodavcima i osobama sa invaliditetom koji kontaktiraju Fond po pitanjima ostvarivanja prava i obaveza u skladu sa Zakonom i planiranja vlastitih aktivnosti.

U toku 2012. godine Fond je saradivao sa printanim i elektronskim medijima u cilju objave zvaničnih saopštenja, informacija i javnih poziva. Stručni radnici Fonda su takođe učestvovali u nekoliko radio i TV emisija (Federalna radio i televizija, radio BH1, TV Pink, Slobodna Evropa, i TV Liberti, kada je za određena pitanja iskazan interes i na poziv ovih medijskih kuća).

Tokom 2012. godine redovno je ažurirana i unaprijeđivana web stranica fonda na kojoj se objavljuju sve značajne informacije o djelovanju i konkretnim aktivnostima: www.fprzoi.ba

U smislu navedenog u široj javnosti je, a na osnovu konkretnog rada Fonda, kreiran pozitivni imidž Fonda o čemu svjedoče TV, radio i novinski prilozima te komentari posjetilaca na facebook stranici Fonda www.facebook.com/fprzoiFonda

Fond je u skladu sa obavezom da obezbjedi javnost i transparentnost svog rada, uputio na vrijeme izvještaje o radu i o finansijskom poslovanju za 2011. godinu Parlamentu FBiH i učinio ih dostupnim široj javnosti.

IX Rad organa i stručnog osoblja Fonda

Vlada FBiH je krajem 2011. godine razrješila Upravni odbor Fonda nakon samo 2 mjeseca njegovog rada zbog stalnih problema u njegovom funkcionisanju i upornog neprincipijelnog nastojanja jednog broja njegovih članova, koji su ujedno bili u sukobu interesa, da nametnu svoja rješenja u raspolaganju sredstvima Fonda. Imenovala je ponovno privremene organe upravljanja i rukovođenja Fonda – privremeni Upravni odbor na period od 2 mjeseca i v.d. direktora – na mandat od 6 mjeseci.

Vlada je raspisala novi konkurs za izbor i imenovanje Upravnog odbora, a privremeni Upravni odbor je raspisao konkurs za imenovanje direktora Fonda.

Početkom 2012. godine provedene su sve potrebne procedure po oba javna konkursa – podnesene aplikacije, izvršene selekcije kandidata koji ispunjavaju formalno-pravne uslove i obavljani intervjui sa kandidatima.

Međutim, do današnjeg dana, nije došlo do konačnog izbora i imenovanja ni Upravnog odbora ni direktora Fonda, a sve zbog krize u radu Federalne vlade i stalnih međustranačkih političkih sukoba i po ovim pitanjima.

Privremeni upravni odbor i v.d. direktor su nastavili da obavljaju svoje funkcije tokom cijele godine.

Upravni odbor je u toku 2012. godine održao 5 sjednica. Na njima su razmatrana sva pitanja vezana za upravljanje radom Fonda, a u skladu sa Zakonom i Statutom. Ovdje ističemo:

Usvojeni su izvještaji o finansijskom poslovanju i o radu Fonda u 2011. godini i isti dostavljeni Parlamentu FBiH;

- donesen je Finansijski plan Fonda za 2011. godinu,
- donesena nova Odluka o procedurama za isplatu novčanih naknada i subvencija;
- donesena Odluka o procedurama za ostvarivanje prava na novčani stimulans za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom u 2012. godini;
- izvršene Izmjene i dopune pravilnika kojim se reguliše finansiranje i sufinansiranje programa i projekata ustanova za profesionalnu rehabilitaciju, privrednih društava i zaštitnih radionica za održivost nivoa zaposlenih, razvoj i profesionalnu rehabilitaciju i radno osposobljavanje;
- usvojene su Odluke o raspisivanju 2 javna poziva za dodjelu novčanih stimulansa za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i odluke o raspodjeli sredstava po istim;
- usvojene su Odluke o raspisivanju 2 javna poziva za finansiranje i sufinansiranje programa/projekata profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom i o raspodjeli sredstava po istim;
- donesene Odluke o nabavci potrebnih sredstava za rad i opreme, kako bi se stvorili prostorni i materijalni uslovi za rad Fonda;
- utvrđene optimalne kadrovske potrebe radi angažovanja odgovarajućeg broja stručnih radnika za obavljanje finansijskih, administrativnih i stručnih poslova;

Rad Nadzornog odbora Fonda u 2012. godini odvijao se normalno i nije bio praćen problemima koji su pratili rad Upravnog odbora.

Nadzorni odbor je održao 4 sjednice na kojima su razmotrena sva pitanja iz nadležnosti ovog organa Fonda.

Sve poslove vezane za rukovođenje Fondom, tj. zastupanje i predstavljanje ove ustanove, kao i koordinaciju rada, i u 2012. godini, uspješno je obavljao v.d. direktora Fonda, gospodin Ivica Marinović.

Administrativno-tehničke, knjigovodstveno-računovodstvene i stručne poslove obavljali su radnici Fonda koji su angažovani po osnovu ugovora o radu. Sa uvećanjem broja, obima i složenosti poslova povećavan je i broj zaposlenih – od 9 zaposlenih stručnih radnika, koliko ih je bilo zaposleno na početku 2012. godine, do 12 zaposlenih koliko ih je bilo zaposleno na kraju godine.

Sa 7 radnika Fonda zaključen je ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a izbor je obavljen putem provedenog javnog natječaja i intervjua. 5 zaposlenih je angažovano po ugovoru na određeno vrijeme od 3 mjeseca.

Ovo je bio jedan optimalni minimum radnika za potrebe rada Fonda na ovom nivou razvoja.

X Zaključak

U ovom izvještaju dat je jedan cjelovit pregled djelovanja i aktivnosti Fonda na provođenju politike u oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom u 2012. godini. Pored toga ukazano je na neke najteže probleme sa kojima se Fond suočava u svom radu na čijem rješavanju treba hitno i predano raditi kako bi se obezbjedila održivost i razvoj ove ustanove od općeg interesa i velikog društvenog značaja.

Na kraju, ovo su pitanja koja je potrebno razriješiti i najvažnije aktivnosti koje će se provoditi u predstojećem periodu:

- Izbor i imenovanje Upravnog odbora i direktora Fonda;
- Rješavanje pitanja radno-pravnog statusa stručnog osoblja za određeni broj radnih mjesta u službi Fonda;
- Donošenje plana rada i finansijskog plana Fonda za 2013. godinu, kao i odluke o raspoređivanju sredstava tekućih transfera prema korisnicima;
- Dorada postojećih akata kojima se uređuje unutrašnja organizacija i rad službe Fonda, kao i onih kojima se poboljšava racionalno i namjensko korištenje sredstava, a sve shodno stečenim iskustvima;
- Provođenje nadzora namjenskog utroška sredstava kod privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i poslodavaca koji su dobili sredstva Fonda za 2012. godinu po osnovu dodjele novčanog stimulansa ili finansiranja i sufinansiranje programa i projekata; - -- Raspisivanje javnih poziva za dodjelu novčanog stimulansa i finansiranje/sufinansiranje programa i projekata za 2013. godinu;
- Sudjelovanje u aktivnostima oko donošenja neophodnih izmjena i dopuna Zakona;
- Iniciranje aktivnosti u Ministarstvu finansija na izmjenama i dopunama Zakona o Poreskoj upravi i Zakona o inspekcijama u FBiH, odnosno odgovarajućih podzakonskih akata, kako bi se obezbjedili mehanizmi potrebni za naplatu posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom i utvrdila nadležnost u pogledu kontrole poslodavaca u skladu sa članovima 18. i 19. Zakona;
- Postizanje dogovora i saradnja sa zavodom za zapošljavanje i kantonalnim službama zapošljavanja u cilju uspostave jednoobrazne i ažurne evidencije o nezaposlenim i zaposlenim osobama sa invaliditetom, kao i jedinstvene baze podataka o ovim osobama;
- Unaprijeđivanje evidencije o poslodavcima koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom;
- Daljnje promoviranje rada Fonda u svim kantonima/županijama u FBiH u cilju boljeg informiranja javnosti, a naročito osoba sa invaliditetom, razvoja saradnje i koordinacije između svih subjekata koji sudjeluju u procesu profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja;

Za rješavanje ovih problema u Fondu i daljnji razvoj profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom postoje odgovarajuće vizije i konkretne inicijative. Međutim neophodna je podrška i sadejstvo nadležnih ministarstava i Vlade FBiH, kao i Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Broj:01-02-4-660/13
Sarajevo, 28.03.2013.godine

DIREKTOR

mr.sc. Ivica Marinović